

Türkiye'de Kişisel Veri Yerelleştirme Uygulamalarının Ekonomik Etki Analizi

İÇİNDEKİLER

1	Yurt Dışına Veri Aktarımı
2	Hesaplanabilir Genel Denge Modeli
3	Hesaplanabilir Genel Denge Modeli- Sonuçlar
4	Değerlendirme ve Öneriler
5	Yol Haritası

Çalışmada KVKK 9. maddesi uyarınca yurt dışına kişisel veri aktarımı özelindeki mevzuatın Türkiye ekonomisi üzerindeki muhtemel etkileri bir etki analizi çalışması kapsamında ölçümlenmiştir

Ekonomik gelişim ve rekabetçilik avantajı açısından verinin önemi arttıkça, hükümetler açısından veri politikası daha da kritik konuma gelmektedir.

Bu kapsamda, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 9. maddesi uyarınca yurt dışına veri aktarımına yönelik yaklaşımın detaylı olarak incelenmesi ve etkilerinin, şirketlerin küresel rekabet gücü, inovasyon kapasiteleri ve hedefleri, uluslararası yatırımcıların kararları gibi Türkiye ekonomisi açısından belirleyici olan başlıklar altında değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Çalışmamızda veri politikasının unsurları arasında yer alan yurt dışına veri aktarımına yönelik düzenlemenin (KVKK Madde 9) ülke ekonomisinde oluşturacağı muhtemel etkileri Türkiye özelinde kurgulanan bir Hesaplanabilir Genel Denge Modeli ile incelenmiş ve devamında bir öneriler ve yol haritası sunulmuştur.

Hesaplanabilir Genel Denge Modeli, bir ülkenin, kurumun veya işletmenin, politika, regülasyon, teknoloji, ekonomi ve diğer dış etkenlerde meydana gelebilecek değişikliklerin ekonomik aktörlerin karar alma süreçleri ve birbirileri ile olan etkileşimleri üzerindeki etkisini ölçerek, piyasalarda oluşacak yeni denge seviyelerini belirlemek ve sonuç olarak ele alınan değişikliklerin ekonomi üzerindeki etkilerini tespit etmek için kullanılmaktadır.

Yurtdışına Veri Aktarımı

1 Yurt Dışına Veri Aktarımı

Küreselleşme ve Veri: Küreselleşme ile hız kazanan inovasyon tabanlı yeni iş ortamı, verinin stratejik önemini artırmakta ve ülkeler için veriden elde edilecek faydanın en yüksek seviyeye çıkması hedefini gündeme getirmektedir.

Küreselleşme

- İnternet tabanlı teknolojilerin ekonomik değer zincirinde Ar-Ge, üretim, mal ve hizmetlerin teslimi için kullanımı olarak nitelendirilen dijital ekonominin gelişimi ekonomik ilişkileri neredeyse sınırsız yapmaktadır.
- Bu sayede, küreselleşme artan ülkeler arası yatırım akışı ile hız kazanmaktadır.

Kovid-19

- Kovid-19 sebebi ile alınan önlemler ve pandeminin oluşturduğu ekonomik davranış değişiklikleri ekonomilerde talep ve arz kaynaklı çeşitli negatif baskılar oluşturmuştur.
- Dijital ekonomik model, Kovid-19 pandemisinin ekonomilerde oluşturduğu negatif talep ve arz şoklarının daha kolay stabilize edilmesini sağlamaktadır.
- Dijital kaynak kullanımı ile hız kazanan dijital ticaret; tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi ve güçlendirilmesi, ekonominin canlı kalması ve küreselleşme adına birçok fırsat sunmaktadır.

Dijitalleşme

- İletişim ve işlem maliyetlerini düşürerek sınır ötesinde iş yürütmek için yatırımcılara yeni olanaklar sağlayan dijitalleşme ile;
- Üretim ve tedarik zinciri küresel ölçekte optimize edilebilme,
- KOBİ'lerin ve start-up'ların küresel değer zincirinde pazarlama ve satış aktiviteleri mümkün kılınmakta,
- Sınır ötesi teknoloji transferi kolaylaşmakta,
- Tüketiciler ve satıcılar sınır ötesi ticaret yapabilmekte,
- Küresel anlamda rekabetçilik desteklenmektedir.

Veri Güvenliği

- Dijitalleşen ekonomik değer zincirinde üretimin, hizmetlerin ve Ar-Ge'nin hem girdisi hem çıktısı olarak ortaya çıkan ve sıklıkla ekonomik bir ürün olarak da değerlendirilen veri, küresel yatırım ve ticaret akışının hızlanması ile veri güvenliği tartışmalarını da beraberinde getirmiştir.
- Veri güvenliği tartışmaları, birçok ülke ve ülke grubunda veri yerelleştirme politikalarının gündeme gelmesi ile sonuçlanmıştır.

Veri Yerelleştirme

Veri yerelleştirme tartışmalarının odağında;

- Veri güvenliğini sağlamak,
- Vatandaşların kişisel mahremiyetini korumak veya iyileştirmek,
- Yerel bilgi teknolojileri altyapısını geliştirmek,
- Ülke bazlı veri merkezi ekonomisi oluşturmak,
- Ulusal makamların suçların soruşturulması için gereken verilere erişmesini sağlamak ve
- Verinin ülkeden çıkmasını önlemek

gibi hedefler yer alsın da rekabet gücünü azaltıcı ve uluslararası ticaret ve yatırım akışını sınırlayıcı uygulamalara dönüştüğü gözlemlenebilmektedir.

Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Ekonomik maliyetlerin tanımlanması sürecinde ekonomik model kurarak Türkiye'ye özgü ekonomik maliyetlerin ölçümleneceği Hesaplanabilir Genel Denge (HGD) Modeli kurulmuştur.

Ekonomik (Düzenleyici) Etki Analizi - Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

- Etki Analizi modelleri; bir ülkenin, kurumun veya işletmenin, politika, regülasyonlar, teknoloji, ekonomi ve diğer dış etkenlerde meydana gelebilecek değişikliklerden nasıl etkileneceğini tahmin etmek için kullanılan bir model sınıfıdır.
- HGD Modelinin, ilk olarak 1978 yılında ABD tarafından uygulanmaya başladığı görülmektedir. Sonrasında ise, OECD tarafından resmi olarak tavsiye edilen politika araçlarından biri haline gelmiştir. Avrupa Birliğinde ise, özellikle pazar üzerinde etkili olan kanunların, gerek AB düzeyinde; gerek üye ülke seviyesinde değerlendirilmesi amacıyla uygulanmaktadır.
- 17/2/2006 tarihinde yayımlanan "Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in 24'üncü maddesi uyarınca, milli güvenliği ilgilendiren konular ile bütçe ve kesin hesap kanunları ve kanun hükmünde kararname hariç olmak üzere, 17/2/2007 tarihinden itibaren hazırlanacak kanun ve kanun hükmünde kararname tasarıları için düzenleyici etki analizinin hazırlanması gerektiği düzenlenmektedir. Yine aynı hükme göre, yürürlüğe konulması hâlinde yıllık muhtemel toplam etkisi otuz milyon Türk Lirası'nın altında kalan kanun ve kanun hükmünde kararname tasarıları için kısmi düzenleyici etki analizi, yıllık muhtemel toplam etkisi otuz milyon Türk Lirasını aşan kanun ve kanun hükmünde kararname tasarıları için tam düzenleyici etki analizi yapılır.
- 3 Nisan 2007 tarihli Resmi Gazete yayınlanan 2007/6 Sayılı Başbakanlık Genelgesinde; "Düzenleyici Etki Analizi uygulayan ülke tecrübeleri, iyi yapılandırılan ve uygulanan bir DEA sisteminin, yönetişimin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasına yardımcı olduğu gibi, geniş çerçevede, ekonomik performansın desteklenmesi ve rekabetin geliştirilmesine de katkı sağladığı görülmektedir." ifadesine yer verilerek, DEA Rehberi sunulmuştur.
- Dünya Bankası, OECD, IMF, Avrupa Birliği Komisyonu vb. kuruluşlar ekonomik etki analizleri için aktif olarak benzer HGD modellerini kullanmaktadır.

- HGD modelleri, politika, regülasyonlar, teknoloji ve diğer dış etkenlerde meydana gelebilecek değişikliklerin ekonomik aktörlerin karar alma süreçleri ve birbirleri ile olan etkileşimleri üzerindeki etkisini ölçerek, piyasalarda oluşacak yeni denge seviyelerini belirlemede ve sonuç olarak ele alınan değişikliklerin, ele alınan şirket üzerindeki etkilerini ölçmek için kullanılmaktadırlar.
- HGD modellerinde, piyasaların dengesi endojen (içsel) olarak belirlenmektedir (mal piyasaları, faktör piyasaları, ihracat, ithalat ve ara malı piyasaları, vb.).

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

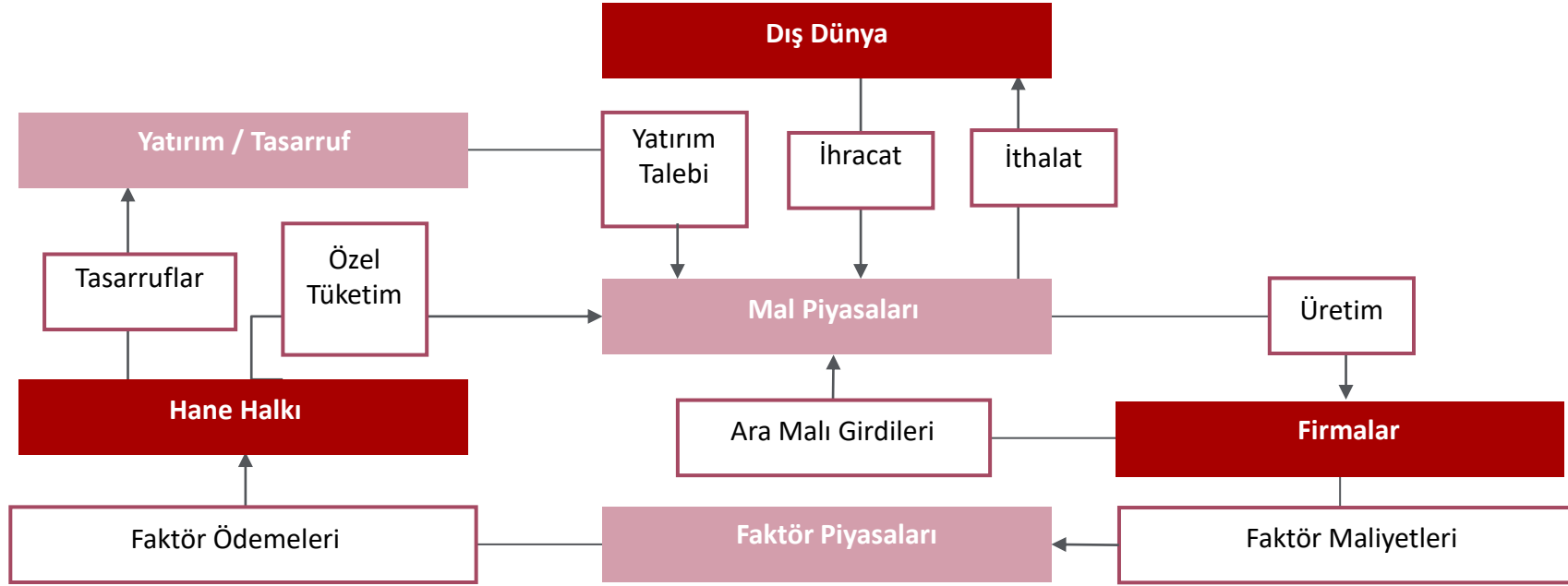
Hesaplanır Genel Denge Modeline ilişkin adımlar ve her bir adıma ilişkin başlıca aktiviteler incelenmektedir.

HGD Modeli **6 adımdan** oluşmakta ve model çıktıları sektörel kırılımın **10 ana sektör** altında toplanması ile değerlendirilmektedir.

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

"Türkiye HGD Ekonomik Modeli"nde yer alan ekonomik aktörler ve birbirileri ile olan etkileşimleri görselleştirilmiştir.

Modelde yer alan ekonomik aktörler ve birbirileri ile olan etkileşimleri;

- Hane halkının** gelirleri faktör piyasasına sağladıkları iş gücü (ücretler) ve kapital (kar, faiz, rant) üzerinden gelmektedir. Hane halkı giderleri ise tüketim ve tasarruf olarak iki kaleme ayrılmaktadır. Tüketim talebi mal piyasalarından karşılanmakta, **tasarruflar ise finansal sistem tarafından yatırıma yönlendirilmektedirler.**
- Firmalar** üretimlerini mal piyasaları üzerinden satmaktadırlar ve bu üretim için işgücü, kapital ve ara malları olmak üzere üç tip girdi kullanılmaktadır. **Firmalar işgücü ve kapitali faktör piyasalarından temin etmekte,** ara malı girdilerini ise mal piyasasından satın almaktadırlar.
- Mal piyasaları** ise toplam arzı (firmaların üretimini ve ithal edilen ürünleri) toplam talep (hane halkı, yatırım, ara malı ve ihracat talebi) ile buluşturarak dengenin sağlanmasını sağlayan mekanizmayı teşkil etmektedir.
- Dış dünya** ile ekonomik ilişkiler mal piyasaları üzerinden gerçekleşmekte ve ihracat/ithalat kanalı ile sağlanmaktadır.

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

HGD Modeli kapsamında tüm sektörlerle ilişkin incelemeler gerçekleştirilmekte ve belirlenen sektör kırılımında model kurgulanmaktadır.

Sektör Kırılımı

HGD Modeli kapsamında ele alınan sektörler; TÜİK tarafından temin edilen 2012 girdi-çıkı matrisi baz alınarak sektör kırılımı değerlendirilmiştir.

Sektör Seçimi

Girdi-çıkı matrisinin sağladığı sektör kırılımı, sektörel veri kullanım yoğunluğu, Türkiye ekonomisi ve YASED üyelerinin sektörel dağılımı doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Sektör Toplaştırması

Değerlendirme sonucu sektörel kırılım, 10 ana sektör altında gruplandırılmıştır.

Sektörel toplulaştırma sonucu ulaşılan kırılım;

- Bilgi ve İletişim Teknolojileri
- Enerji
- Finans
- Hizmet
- Kimya
- Otomotiv
- Telekom
- Ticaret
- Ulaşım
- Üretim

HGD Modeli kapsamında kullanılacak **sektörel kırılımın** belirlenmesi noktasında, sektörlerin **veri kullanım yoğunlukları ile birlikte Türkiye ekonomisi ve YASED üyelerinin sektörel dağılımına** ilişkin incelemeler gerçekleştirilmiş, sonrasında belirlenen sektör kırılımı modelin kalibrasyonunda kullanılmıştır.

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Veri Lokalizasyon etkilerine odaklanan CIGI çalışmasında yer alan standart GDPR - Lokal Regülasyon Karşılaştırma tablosundan faydalanılmakta ve uzman görüşlerine dayanarak, tabloda yer alan maddelerin modele girdi teşkil edecek şekilde sınıflandırmayı sağlanmaktadır.

DÜZENLEYİCİ ÖNLEM		GDPR	KVKK
Veri yerelleştirme kısıtlamaları var mı?	Evet / Sınırlı / Hayır	Hayır	Evet ¹
Kişisel verilerin toplanması, depolanması veya yayılması için katı rıza gerekliliği var mı?	Evet / Sınırlı/Hayır	Sınırlı	Evet ²
Yasa, kullanıcılara depolanan bilgilerini gözden geçirme hakkı veriyor mu?	Evet / Sınırlı/Hayır	Evet	Evet
Yasa, kullanıcılara unutulma / silinme hakkı veriyor mu?	Evet / Sınırlı/Hayır	Evet	Evet
Hükümete / kullanıcıya yönelik ihlallerin bildirilmesi zorunlu mu?	Hükümete / kullanıcıya / hükümet ve kullanıcı	Sınırlı	Evet
Veri koruma etki değerlendirmeleri zorunlu mu?	Evet / Sınırlı/Hayır	Evet	Hayır
Bir veri koruma görevlisi gerekli mi?	Evet / Sınırlı/Hayır	Evet	Hayır
Uyumsuzluk için idari yaptırımlar var mı?	Evet / Sınırlı/Hayır	Sınırlı	Evet
Devletin, şirketlerin verilerine kolay erişime ihtiyacı var mı?	Evet / Sınırlı/Hayır	Hayır	Hayır ³
Şirketlerin verileri belirli bir süre saklaması gerekiyor mu?	Evet / Sınırlı/Hayır	Evet	Evet

Kaynak: Global Commission on Internet Governance (CIGI), Tracing the Economic Impact of Regulations on the Free Flow of Data and Data Localization, Raporu, Mayıs, 2016

1 Her ne kadar KVKK uyarınca veri yerelleştirmesine ilişkin bir düzenleme bulunmasa da mevcut halde yurt dışına veri aktarımına ilişkin üç yöntem bulunmaktadır. Söz konusu yöntemler; ilgili kişiden açık rıza alınması, taahhütname ve Bağlayıcı Şirket Kuralları ile KVK Kurulu'ndan izin alınmasıdır. Bu yöntemlerin sınırlayıcı etkisi, uygulamada veri yerelleştirme zorunluluğuna sebep olmaktadır. Örneğin, ülkemizde yatırım yapan bir şirketin faaliyetine başladığı ilk gün yurt dışındaki sunucularından faydalanması bu şartlarda söz konusu olmamaktadır. Bu itibarla, aslında de facto bir veri yerelleştirme olduğundan bahsetmek mümkündür. Bununla birlikte, BTK, SPK, BDDK düzenlemeleri ile sektörel olarak da veri yerelleştirme zorunlulukları bulunmaktadır. Bu nedenlerle, Tablo 4'de yer alan ilk soruya "Evet" cevabı verilmiştir.

2 KVKK'da işleme şartları madde 5'de düzenlenmiştir. Buna göre, kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. Ancak, maddede belirtilen şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olacağı öngörülmüştür. GDPR'da rıza ve açık rıza kavramları ayrı ayrı düzenlenmektedir ve nitelik itibarı ile birbirlerinden farklılık göstermektedir. GDPR kapsamında ilgili kişinin iradesini olumlu bir tutum ve onay verici bir eylemle vermesi rıza kapsamında değerlendirilmiştir. Rıza, gösterilen fiil veya işlemin gerçekleşmesine yönelik iradenin açıkça söz veya yazıyla değil, hal ve hareketler ile ortaya konulabilmektedir. Açık rıza şartı, özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi, otomatik karar mekanizmaları ve üçüncü ülkelere veri aktarımlarında hukuka uygunluk şartı olarak kabul edilmektedir. GDPR'da yurt dışına veri aktarımına ilişkin birçok yöntem benimsenmiş olmasına ve açık rızanın istisnai bir yöntem olarak kullanılmasına karşılık, KVKK uyarınca yurt dışına veri aktarımına ilişkin olarak yukarıda da açıklandığı üzere ilgili kişilerden açık rıza alınması kuraldır. İlgili kişinin açık rıza vermemesi veya açık rızasını geri çekmesi durumunda veri sorumluları Raporumuzda belirtilen birçok sorunla karşılaşmaktadır. KVKK'da rıza kavramının bulunmaması ve dolayısıyla ilgili kişinin iradesini olumlu bir tutum ve onay verici bir eylemle vermesinin rıza olarak değerlendirilmemesi, açık rıza alma yönteminin KVKK'da her türlü kişisel veriye uygulanması sebebiyle Tablo 4'de yer alan ikinci soruya "Evet" cevabı verilmiştir.

3 Her ne kadar KVKK kapsamında bu yönde doğrudan bir düzenleme bulunmasa da çeşitli kanunlarda kamu kurumlarının veri ve bilgi talebi ve erişim talebi yöneltme yetkileri bulunmaktadır.

- Yurt dışına veri aktarımı ekonomik etkilerine odaklanan uluslararası literatürde sıklıkla kullanılan **GDPR ile Lokal Regülasyon Karşılaştırma Tablosunu**, aynı başlık kırımlarını baz alarak **Türkiye özelinde replike edilerek** analize başlanmıştır.
- KVKK mevzuatına hakim uzman görüşlerine başvurularak **GDPR ve KVKK arasındaki farklılıklar** Tablo'da yer alan maddeler özelinde tespit edilmiştir.
- Tablo'da yer alan **maddeler arasındaki farklılıklar modele girdi teşkil etmiştir.**

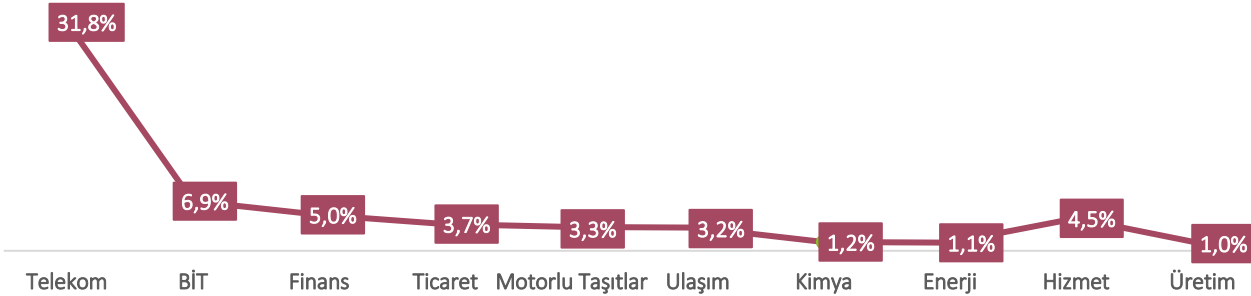
2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Şirketlerin “veri yönetimi” tasarrufları noktasında etkili olacak her türlü regülasyonun ekonomik etkilerini incelemek için, öncelikle farklı sektörlerin veri hizmetlerini ne yoğunlukta kullandıklarının belirlenmesi gerekmektedir.

Türkiye Ekonomisi - Sektörlerin Gruplanması*

Sektör	Sektör Tanımı
Sektör 1	Telekom
Sektör 2	BİT
Sektör 3	Finans
Sektör 4	Ticaret
Sektör 5	Motorlu Taşıtlar
Sektör 6	Ulaşım
Sektör 7	Kimya
Sektör 8	Enerji
Sektör 9	Hizmet
Sektör 10	Üretim

Sektörlerin Veri Yoğunluğu

*Sektör 5, 7 ve 10 sanayi ve tarım sektörlerini içermektedir

-Sektör 1, 2, 3, 4, 6 ve 9 hizmet sektörlerini içermektedir.

-Hizmet sektörünün 6 ana başlık altında daha detaylı bir sınıflandırmaya tabi tutulmasının sebebi hem hizmet sektörünün veri kullanım yoğunluğunun diğer sektörlere göre daha yüksek olması, hem de hizmet sektörü içinde veri kullanım yoğunluklarında bir heterojenlik gözlemlenmesidir.

Veri regülasyonlarından en çok etkilenecek sektörlerin çoğunlukla hizmet sektörleri olduğu ve özellikle Telekom, Finans, BİT ve Ticaret sektörlerinin regülasyondan en çok etkilenecek sektörler olarak ön plana çıkmakta olduğu gözlemlenmektedir.

Buna ek olarak, üretim tarafında motorlu taşıtlar sektörünün veri regülasyonlarından etkileneceği görülmektedir.

Sektör Gruplaması;

- **Bauer, Ferracane ve van der Marel** tarafından geliştirilen metodoloji baz alınarak,
- TÜİK tarafından yayınlanan “Türkiye Ekonomisi **Girdi-Çıktı** Tabloları” kullanılarak,
- Türkiye ve YASED sektörel kompozisyonları dikkate alınarak yapılan analiz sonucunda, Türkiye ekonomisi **10 ana sektör** başlığı altında toplanmıştır.

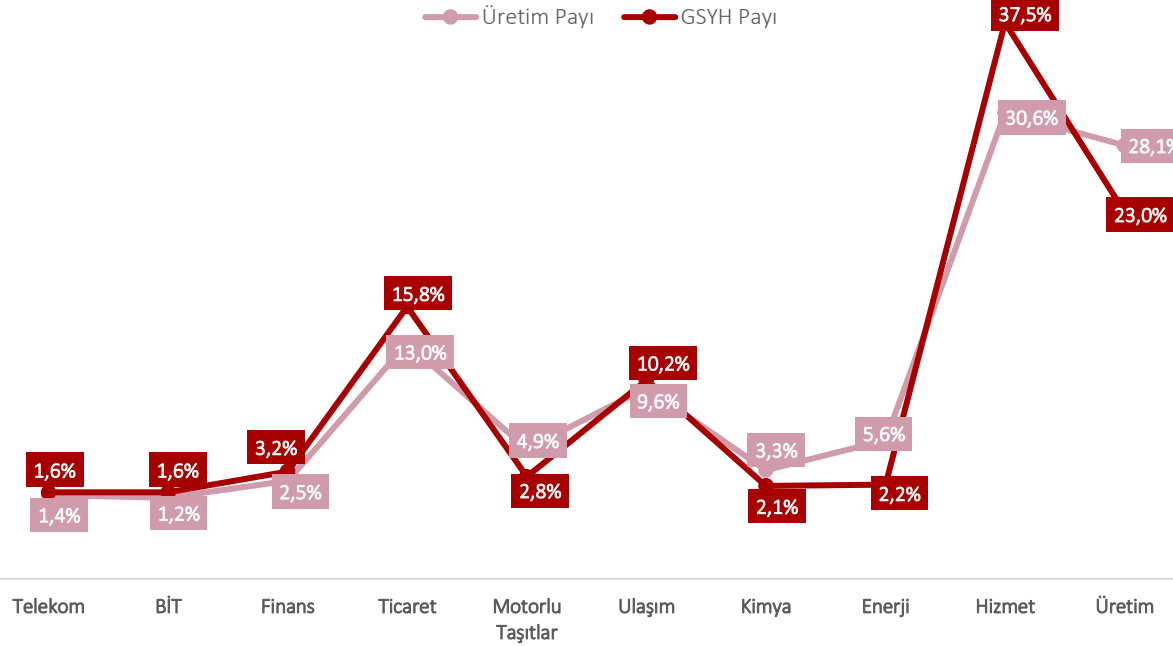
Sektörlerin veri kullanım yoğunlukları

- **Bauer, Ferracane ve van der Marel** tarafından geliştirilen metodoloji baz alınarak hesaplanmıştır. Her sektörün **veri yoğunluğu, veri hizmetlerinin toplam maliyetler** (iş gücü maliyeti, kapital-yatırım maliyeti ve ara malı maliyetleri) **içindeki oranı** olarak tanımlanmıştır.

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Veri regülasyonlarının toplam ekonomik etkilerinin belirlenebilmesi için, bahsi geçen sektörlerin Türkiye ekonomisi içindeki büyüklüklerinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Sektörlerin Toplam Üretim ve GSYH İçindeki Payları

- Veri yoğunluğu yüksek olarak sınıflandırdığımız hizmet sektörleri (Telekom, BİT, Finans ve Ticaret) ve Motorlu Araçlar sektörünün toplam GSYH paylarının yaklaşık olarak %25 ve toplam üretim paylarının ise yaklaşık %23 olduğu gözlemlenmektedir. Buna ulaşım sektörü eklendiği zaman, veri kullanım yoğunluğu Türkiye ortalamasının üstünde olan sektörlerin GSYH ve üretim paylarının, sırası ile %35 ve %33'e ulaşmaktadır. Veri kullanım yoğunluğu yüksek sektörlerin GSYH paylarının genel olarak üretim paylarından daha yüksek oldukları gözlemlenmektedir.
- Bu bağlamda, veri kullanım yoğunluğu Türkiye ortalamasının üstünde olan sektörlerin katma değerlerinin yüksek ve Türkiye ortalamasının üstünde sektörler oldukları gözlemlenmektedir.

Veri yoğunluğu yüksek olan ve bu nedenle **regülasyondan** daha yoğun bir şekilde **etkilenmesi** beklenen **hizmet sektörlerinin** genel olarak diğer sektörlerle göre **daha yüksek bir katma değere** sahip oldukları görülmektedir.

2 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Belirlemiş olduğumuz sektörel gruplama için TÜİK verileri baz alınarak oluşturulan girdi-çıkıtı tablosu kullanılmaktadır.

Türkiye Sektörel Girdi-Çıkıtı Tablosu

	Sektör										
	Sektör 1 Üretim	Sektör 2 Enerji	Sektör 3 Kimya	Sektör 4 Motorlu Taş.	Sektör 5 Ticaret	Sektör 6 Ulaşım	Sektör 7 Telekom	Sektör 8 BIT	Sektör 9 Finans	Sektör 10 Hizmet	
Girdi Faktör Payı	Sektör 1 - Üretim	%35,5	%36,6	%7,9	%22,7	%8,9	%1,9	%1,4	%5,8	%1,5	%11,3
	Sektör 2 - Enerji	%3,1	%37,5	%3,0	%1,4	%3,4	%10,4	%2,3	%0,7	%1,0	%2,4
	Sektör 3 - Kimya	%4,8	%0,5	%41,5	%5,2	%1,0	%0,9	%0,5	%0,5	%0,5	%2,2
	Sektör 4 - Motorlu Taşıtlar	%0,5	%0,5	%0,5	%24,8	%1,7	%0,6	%1,5	%1,1	%0,5	%1,5
	Sektör 5 - Ticaret	%5,1	%1,0	%5,0	%8,5	%4,0	%6,7	%2,0	%1,5	%1,5	%3,2
	Sektör 6 - Ulaşım	%3,3	%0,9	%4,2	%3,8	%4,7	%21,3	%3,1	%1,1	%0,7	%1,8
	Sektör 7 - Telekom	%0,5	%0,5	%0,5	%0,5	%1,2	%0,5	%13,5	%1,2	%1,8	%0,5
	Sektör 8 - BIT	%0,5	%0,5	%0,5	%0,5	%1,2	%0,5	%2,0	%13,2	%1,8	%0,9
	Sektör 9 - Finans	%0,8	%1,5	%1,0	%1,4	%1,9	%1,5	%1,6	%0,9	%15,8	%1,0
	Sektör 10 - Hizmet	%5,6	%1,2	%4,3	%3,0	%11,9	%3,5	%13,5	%9,5	%11,4	%14,8
	İstihdam & Sermaye	%40,3	%19,3	%31,6	%28,2	%60,1	%52,2	%58,6	%64,5	%63,5	%60,4
	Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Her satır faktör girdisini, her sütun o faktör girdisinin kullanıldığı sektörü temsil eder. Örnek olarak, sektör 1 üretiminde kullanılan sektör 2 ara ürünleri, sektör 1 girdilerinin %3,1'ini teşkil etmektedir. Bir sektörde kullanılan girdi paylarının toplamı 1'e eşittir.

Ara mallarının toplam girdiler içindeki oranının tarım ve sanayi için hizmet sektörlerine nazaran daha yüksek olduğu ve bu nedenle, hizmet sektörlerinin katma değerinin tarım ve sanayiye göre daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir (yüksek miktarda ara malı kullanımı, düşük katma değer üretimini göstermektedir). Diğer bir deyişle, üretimin istihdam ve sermayeye giden oranı katma değeri temsil etmesi itibarıyla, hizmet sektörlerinde daha yüksek oldukları görülmektedir.

Girdi-çıkıtı tablosu her sektörün hangi sektörden girdi olarak ne miktar ara malı aldığını göstermektedir. Her **satır** faktör **girdisini**, her **sütun** ise o faktör **girdisinin kullanıldığı sektörü** temsil eder.

Tabloya göre **katma değeri en yüksek sektörlerin**, aynı zamanda **en yüksek veri yoğunluğuna sahip sektörler** olduğu ön plana çıkmaktadır.

Modelin kalibrasyonu ve simülasyon sonuçları detaylı biçimde değerlendirilmiştir.

1

Veri
regülasyonlarının
TFV üzerindeki
direk etkilerinin
ölçülmesi

2

Regülasyonların
etkisiyle tfv' de
gözlemlenen
değişikliklerin
HGD modeli
üzerinden
ekonomik
etkilerinin tespit
edilmesi

Etki analizinin ilk aşamasında, veri regülasyonlarının Türkiye ekonomisi genelinde Toplam Faktör Verimliliği (TFV) ve fiyatlar üzerindeki etkisi tespit edilmiştir. Detaylandırmak gerekirse: Ekonomik büyümenin istihdam ve sermaye artışları haricindeki nedenlerinin birleşik etkisine, Toplam Faktör Verimliliği (TFV) denir. Diğer bir deyişle, ekonomik büyümenin üç ana sebebi vardır: istihdam artışı, sermaye artışı ve TFV artışı.

Bu rapor, Bauer, Ferracane ve van der Marel'in veri regülasyonlarının etkilerinin ölçülmesi için geliştirdiği standart yaklaşımı takip ederek,

1. ilk adım olarak, veri regülasyonlarının TFV üzerindeki direk etkilerini ölçümleyerek,
2. ikinci aşamada, regülasyonların etkisiyle TFV' de gözlemlenen değişikliklerin HGD modeli üzerinden ekonomik etkilerini tespit etmektedir.

Etki analizinin ilk aşamasında, veri regülasyonlarının TFV üzerindeki direk etkileri Bauer, Ferracane ve van der Marel (2016) tarafından geliştirilen ekonometrik tahmin metodolojisi baz alınarak, Türkiye ekonomisinde sektörlerin üretim payları, veri kullanım yoğunlukları ve mikro veri tabloları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Etki analizinin ikinci aşamasında, Türkiye geneli için TFV'nde beklenen değişimin sektörel bazda dağılımı, sektörlerin veri kullanım yoğunlukları ile orantılı olarak tespit edilmiştir. Sektörel bazda tespit edilen TFV değişim oranları oluşturduğumuz genel denge modeline girilmiş ve muhtemel regülasyonun hem genel hem sektörel etkileri simülasyonlar sonucunda tespit edilmiştir. Oluşturulan genel denge modeli Türkiye ekonomisi için özetlenen makro veriler ve girdi-çıkıtı verileri baz alınarak kalibre edilmiştir. Detaylandırmak gerekirse, kullanılan HGD modeli bütün aktörler, piyasalar, akışların bütünü ve sektörlerin üretim ve GSYH paylarını modellemektedir.

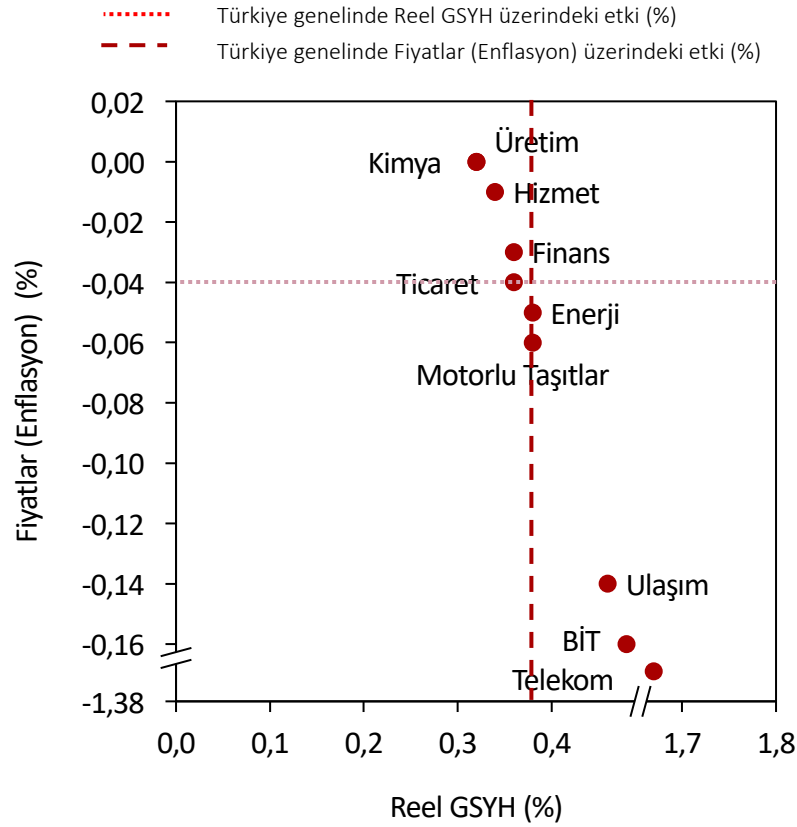
İki temel senaryo ve bir ek senaryo
dikkate alınarak ekonomik etki analizi
simülasyonları gerçekleştirilmiştir

Hesaplanabilir Genel Denge Modeli – Sonuçlar

3 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Temel Senaryo 1 : KVKK 9.madde veri transfer kısıtlamalarının kaldırılarak GDPR'a bütünsel uyumu.*

Yurt Dışına Veri Aktarımı Regülasyonu Sonrası Sektörel Üretim ve Fiyat Seviyelerinde Gözlemlenen % Değişimler

KVKK veri transfer kısıtlamalarının GDPR'a uyumu noktasında **ekonomik etkinin üst sınırdan alındığı** bu temel senaryoda, mevcut mevzuat kısıtlamalarının GDPR'a uyumu ile elde edilecek ekonomik kazanımlar incelenmiştir.

Simülasyon sonuçlarına göre:

- Ekonomi genelinde **GSYH'da yıllık ortalama %0,38'lik bir artış ve enflasyon oranında ise %0,04'lük bir düşüş** beklenmektedir. Bu kazanımlar her sene tahakkuk eden "fırsat" kazançları olduğu dikkate alındığında, veri transfer kısıtlamalarının tamamen kaldırılmasının ciddi ekonomik katkıları olması beklenmektedir. Türkiye ekonomisi için tespit edilen GSYH kazanımları, farklı ülkeler özelinde gerçekleştirilen veri lokalizasyonuna odaklanan küresel etki analiz çalışmalarında elde edilen **GSYH kazanım aralıkları (%0,18-%0,70)** içinde yer almaktadır.
- Ekonomi genelinde **işgücüne yapılacak ödemelerde %0,32'lik bir artış** olması beklenmekte ve bu kazanımın bütün sektörler için eşit bir şekilde dağılması beklenmektedir. Bu kazanımın işgücünün refah seviyesi üzerinde önemli bir katkı sağlayacağı görülmektedir.
- Bu noktada önemli bir hususun altını çizmek gerekmektedir. Bu kazanımlar mevcut ekonomik "**veri kullanım yoğunluğu**" istatistiklerinde bir değişim olmayacağı kabulü altında yapılmış tahminlerdir. Diğer taraftan, bilgi ve iletişim teknolojileri, büyük veri, yapay zekâ, vb. alanlarda gözlemlenmekte olduğumuz değişimin veri kullanım yoğunlukları üzerinde yaratacağı etki dikkate alındığı zaman, mevcut tahminlerimizin birer alt sınır olduğunu belirtmek gerekir. Buna ek olarak, veri kullanım yoğunluklarında küresel çapta beklenen artış oranlarına uyum sağlayan bir Türk ekonomisinin ve bu ekonomik yapı içinde yer alacak veri ekosisteminin dikkate alındığı bir senaryo kapsamında hesaplanan ek ekonomik tahminler bu bölümün sonunda detaylı olarak ele alınacaktır.

Ekonomi genelinde

- GSYH'da yıllık ortalama **%0,38'lik bir artış** ve enflasyon oranında ise **%0,04'lük bir düşüş**
- İşgücüne yapılacak ödemelerde **%0,32'lik bir artış** beklenmektedir.

En çok etkilenecek 3 sektör

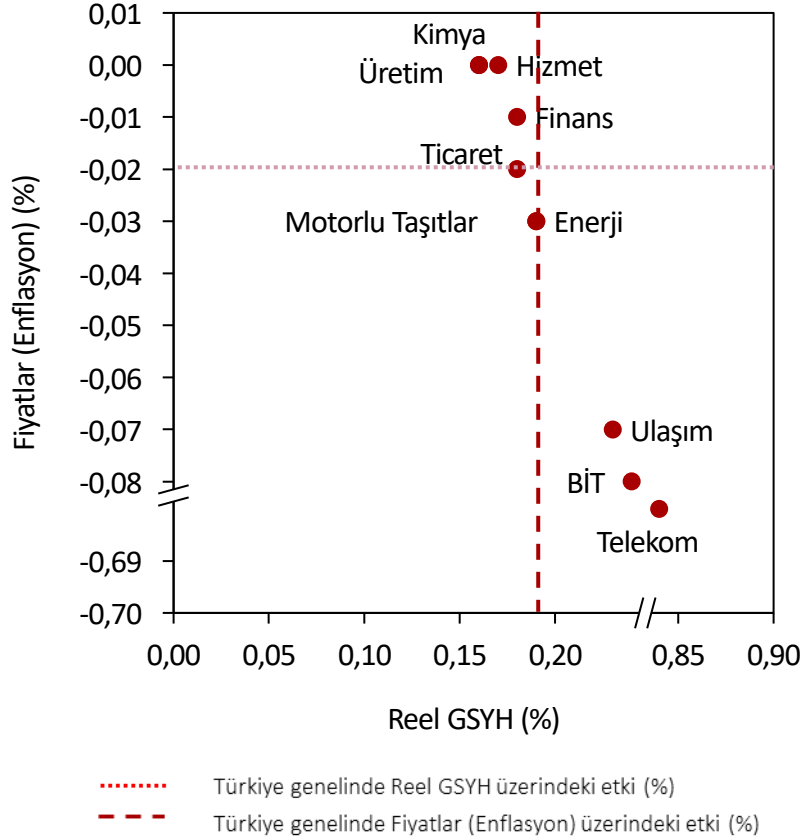
1. Telekom- GSYH'da yıllık ortalama **%1,67'lik bir artış** ve sektörel fiyat seviyesinde ise **%1,37'lik bir düşüş**
2. BiT- GSYH'da yıllık ortalama **%0,48'lik bir artış** ve sektörel fiyat seviyesinde ise **%0,16'lık bir düşüş**
3. Finans- GSYH'da yıllık ortalama **%0,36'lik bir artış** ve sektörel fiyat seviyesinde ise **%0,03'lük bir düşüş**

*Bauer vd. (2016) tarafından geliştirilen metodoloji, ülkeler bazında veri regülasyonlarının seviyesini ölçmek için bir "Veri Regülasyon Endeksi" geliştirmiştir. Bu endeks, OECD tarafından oluşturulan bir regülasyon endeksi olan "Ürün Piyasası Düzeneleme Endeksi (Product Market Regulation Index)"nin spesifik olarak veri kullanım ve işlenmesi ile ilişkili alt kısıtlamaları kullanılarak oluşturulmuştur. Bu alt kısıtlamaların yapısı itibarıyla, Bauer vd. (2016) tarafından geliştirilen "Veri Regülasyon Endeksi" regülasyonu 3 seviyede, ayrı bir yapıda ölçülmektedir. Bu metodolojiyi müteakiben, çalışmamızda ele alınan "bütünsel uyum" senaryosu altında, KVKK 9. Madde kısıtlamalarının (1. Seviye: tam kısıtlama olan durum) GDPR'a uyumu (3. seviye: kısıtlamasız durum) senaryosu ele alınmıştır.

3 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Temel Senaryo 2 : KVKK 9.madde veri transfer kısıtlamalarının kaldırılarak GDPR'a kısmi uyumu*

Yurt Dışına Veri Aktarımı Regülasyonu Sonrası Sektörel Üretim ve Fiyat Seviyelerinde Gözlemlenen % Değişimler

KVKK veri transfer kısıtlamalarının kısmi olarak GDPR'a uyumu noktasında **ekonomik etkinin alt sınırdan alındığı** bu temel senaryoda, mevcut mevzuat kısıtlamalarının GDPR'a uyumu ile elde edilecek ekonomik kazanımlar incelenmiştir.

Simülasyon sonuçlarına göre;

- Ekonomi genelinde GSYH'da yıllık ortalama %0,19'luk bir artış ve enflasyon oranında ise %0,02'lik bir düşüş beklenmektedir. Benzer bir şekilde, işgücüne yapılacak ödemelerde %0.16'lık bir artış olması beklenmektedir ve bu kazanımın bütün sektörlerle eşit bir şekilde dağılması öngörülmektedir. Bu kısmi uyum senaryosunda bile, tespit edilen fırsat kazanımlarının farklı ülkeler özelinde gerçekleştirilen çalışmalarda elde edilen GSYH kazanım aralıkları (%0.18-%0.70) içinde yer aldığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, Türkiye ekonomisi mevcut veri ekosisteminin küresel örnekler ile karşılaştırıldığı zaman oldukça gelişmiş bir yapıya sahip olduğunu gözlemlenmektedir.
- Sektörel bazda GSYH katkıları ve fiyatlarda beklenen değişimlere bakacak olursak, mevzuat değişikliğinden pozitif olarak en çok etkileyeceği sektörler sırasıyla telekom, BiT ve ulaşım sektörleri olarak tespit edilmiştir:
 - 1- Telekom sektörünün GSYH katkısında yıllık ortalama %0,84'lük bir artış, sektörel fiyat seviyesinde ise %0,68'lik bir düşüş olması beklenmektedir
 - 2- BiT sektörünün GSYH katkısında yıllık ortalama %0,24'lük bir artış, sektörel fiyat seviyesinde ise %0,08'lik bir düşüş olması beklenmektedir
 - 3- Finans sektörünün GSYH katkısında yıllık ortalama %0,18'lük bir artış, sektörel fiyat seviyesinde ise %0,01'lik bir düşüş olması beklenmektedir

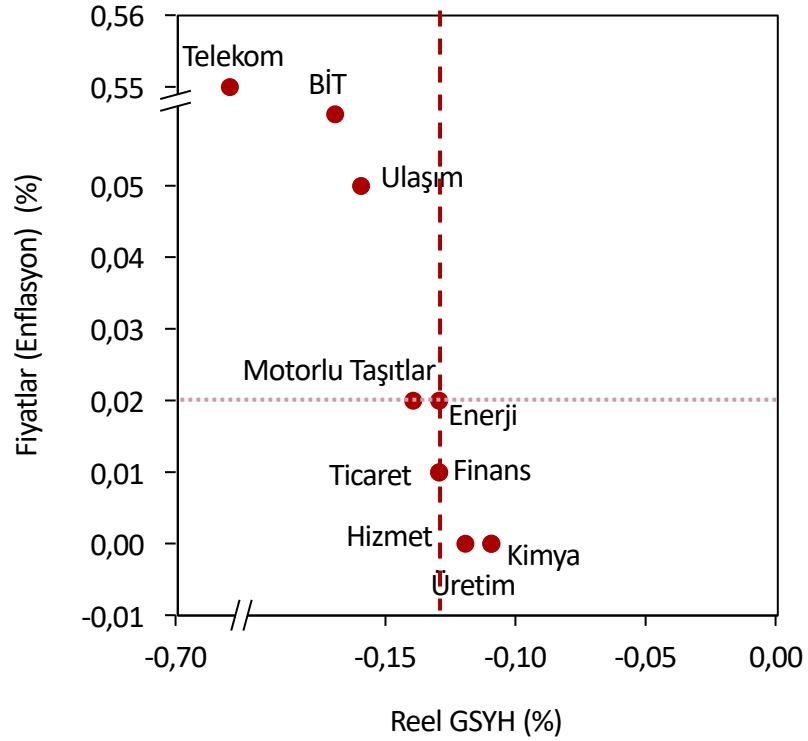
Sonuç itibariyle, bütünsel veya kısmi uyumdan elde edilecek kazanımların KVKK 9. madde yürürlükte olduğu sürece **“fırsat maliyeti”** olarak önümüze çıkacağı düşünüldüğünde, KVKK'nın getirmiş olduğu veri transfer kısıtlamalarının tahmini ekonomik etkilerinin büyük olduğu gözlemlenmektedir. **Bütünsel veya kısmi uyuma geçilmeyen her senenin fırsat maliyeti dikkate alındığında ve bu maliyetlerin önümüzdeki 10 yıllık süreçte kümülatif etkileri hesaplandığı takdirde, 2030 yılı itibari ile Türkiye GSYH'da %3,86 ile %1,92 arasında bir kayıp beklenmektedir.** Buna ek olarak, mevcut ekonomik altyapıda veri ekosistemi lehine beklenen değişimler dikkate alındığında, bahsi geçen GSYH kayıp tahminleri birer alt limit teşkil etmektedirler.

*Ele aldığımız “kısmi uyum” yaklaşımında ise, kısıtlamaların Bauer vd. (2016) tarafından tanımlanan 2.seviye'ye çekilmesi (çeşitli kritik sektörlerde kısıtlamaların devam etmesi) senaryosu ele alınacaktır. Bu bağlamda, bütünsel ve kısmi uyum senaryoları sonucunda elde edilen ekonomik etki rakamları alt ve üst bant olarak muhtemel kazanımlar için bir tahmin aralığı görevi görmektedir

3 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Ek Senaryo: KVKK 9. madde dışında kalan diğer kısıtlamalar başlıklarının GDPR'a uyumu

Yurt Dışına Veri Aktarımı Regülasyonu Sonrası Sektörel Üretim ve Fiyat Seviyelerinde Gözlemlenen % Değişimler

- Türkiye genelinde Reel GSYH üzerindeki etki (%)
- - - Türkiye genelinde Fiyatlar (Enflasyon) üzerindeki etki (%)

Diğer başlıklar dikkate alındığında, KVKK'nın GDPR'a uyumunun Türkiye ekonomisi üzerinde bir maliyeti olacağı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, veri transfer kısıtlamaları dışında kalan maddeler dikkate alındığında, GDPR'ın KVKK'ya göre daha kısıtlayıcı bir yapıya sahip olduğu ve bunun bir sonucu olarak, GDPR'a yukarıda listelenen maddeler özelinde uyumun bir maliyet doğuracağı tespit edilmiştir. Detaylandırmak gerekirse, muhtemel bir uyum sürecinin ekonomi genelinde GSYH'da yıllık ortalama %0,13'lik bir düşüşe ve enflasyon oranında ise %0,02'lik bir artışa sebep olması beklenmektedir. Spesifik olarak,

- GDPR'ın daha kısıtlayıcı olduğu alanlarda KVKK'nın GDPR'a uyumunun GSYH'da yıllık %0,24'lük bir düşüşe sebep olması beklenmektedir,
- GDPR'ın daha esnek olduğu alanlarda KVKK'nın GDPR'a uyumunun GSYH'da yıllık %0,11'lik bir artışa sebep olması beklenmektedir,
- Bu iki ters yönlü etki ele alındığında, veri transfer kısıtlamaları dışında kalan maddeler özelinde KVKK'nın GDPR'a uyumu sürecinin GSYH'da %0,13'lik bir düşüşe (-0,24+0,11=-0,13) sebep olması beklenmektedir.

Sektörel bazda bakıldığında ise, veri kullanım yoğunlukları ile doğru orantılı olarak, telekom ve BiT sektörlerinin bu süreçten en çok etkilenecek sektörler oldukları, bunun yanında ulaşım, motorlu taşıtlar ve ticaret sektörlerinin kayda değer ölçüde bir maliyet ödeyecekleri öngörülmektedir.

Ek senaryo veri transferine ilişkin senaryoların alternatifi değildir. Ek Senaryo'da GDPR'ın diğer hükümlerine bütünsel bir uyum durumu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, Temel Senaryoların ivedilikle eyleme dönüştürülmesi ve operasyonel ve ticari kişisel verilerin sınır ötesi transferlerinin mümkün kılınması durumunda elde edilecek kazançlar sunulmaktadır. **Ek Senaryo** ise bir süreç yönetimine işaret etmekte ve GDPR'a bütünsel uyum kapsamında oluşabilecek toplam ekonomik etkileri ile ilgili bir bakış açısı sunmaktadır.

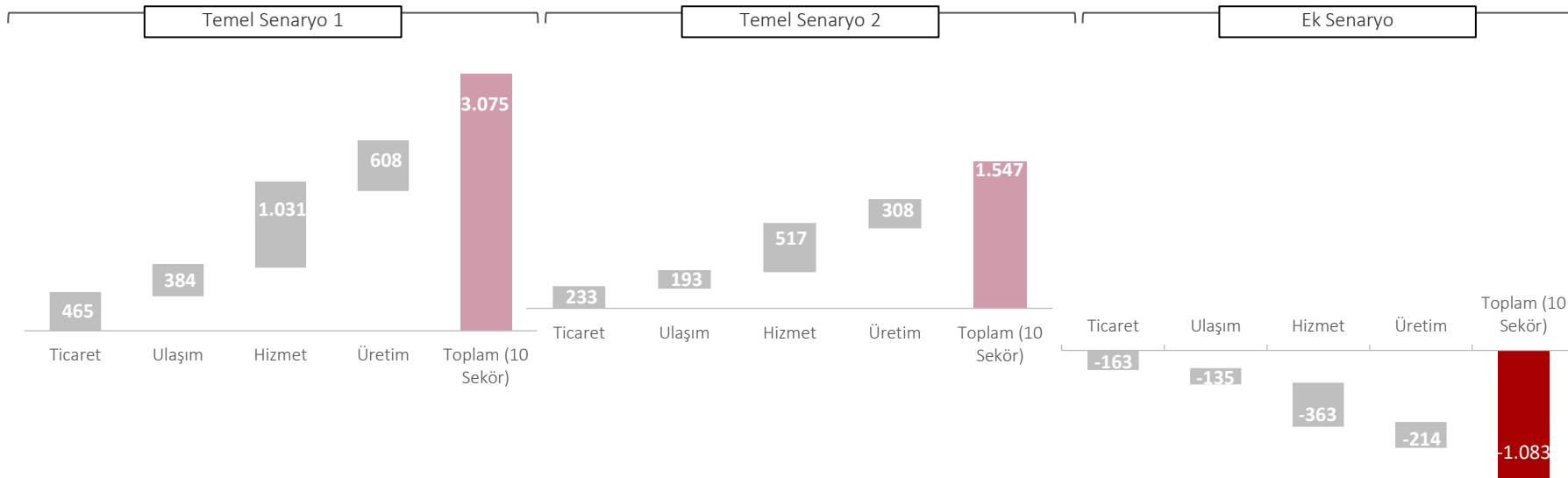
3 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Türkiye GSYH'sı 2021 yılı için yaklaşık olarak 815 milyar Dolar olarak tahmin edilmektedir. Temel senaryo ve Ek senaryo simülasyonları çerçevesinde elde edilen oransal değişimler Türkiye ekonomisi için öngörülen 2021 GSYH rakamları ile bir araya getirildiğinde, her bir senaryonun tahmini ekonomik etkileri hesaplanabilmektedir.

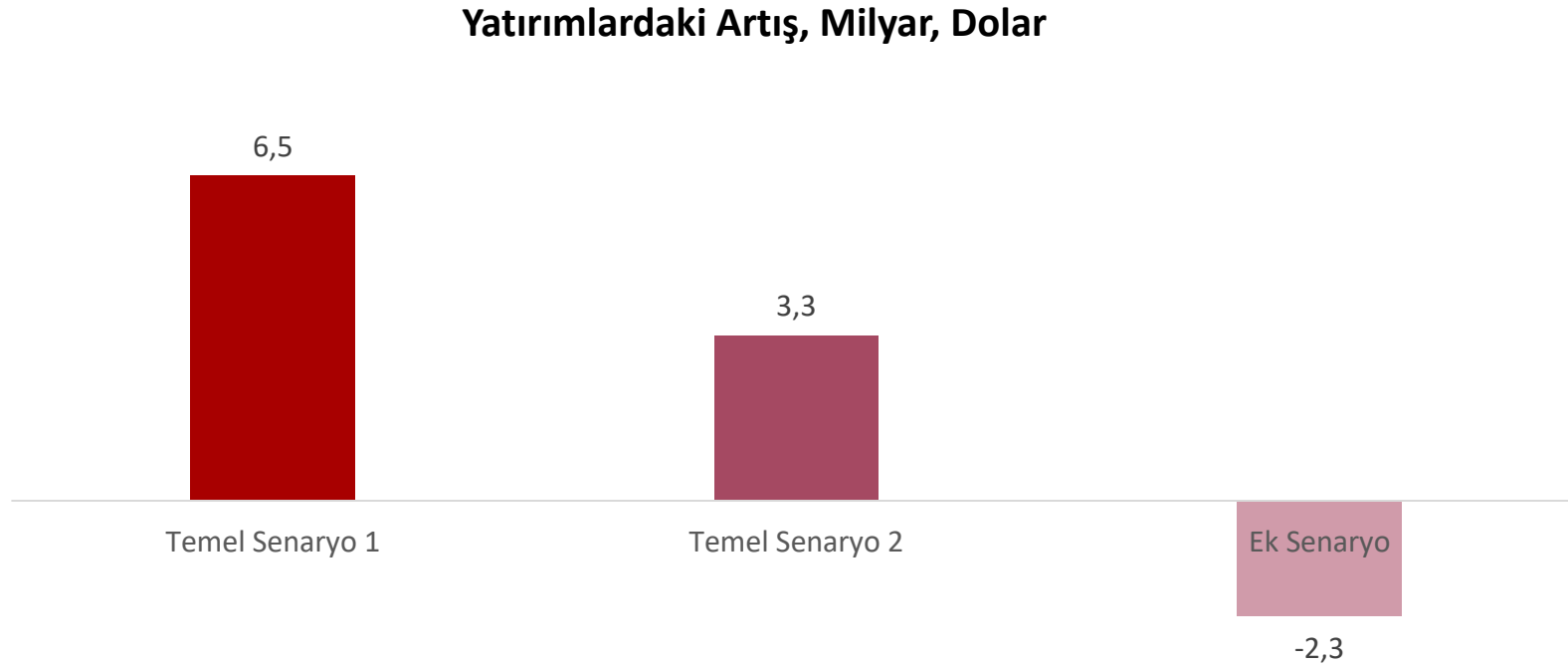
		Reel GSYH *	Reel GSYH *	Reel GSYH *	Reel GSYH *	Reel GSYH *
		Senaryo 1	Senaryo 2	Ek Senaryo	Temel Senaryo 1 + Ek Senaryo	Temel Senaryo 2 + Ek Senaryo
TOPLAM		3.075.425.000	1.547.753.000	1.083.688.000	1.991.737.000	464.065.000
Sektör 1	Telekom	220.459.000	110.696.000	- 77.751.000	142.708.000	32.945.000
Sektör 2	BİT	62.909.000	31.538.000	- 22.126.000	40.783.000	9.412.000
Sektör 3	Finans	93.082.000	46.647.000	- 32.716.000	60.366.000	13.931.000
Sektör 4	Ticaret	465.506.000	233.968.000	- 163.474.000	302.032.000	70.494.000
Sektör 5	Motorlu Taşıtlar	88.163.000	44.400.000	- 31.131.000	57.032.000	13.269.000
Sektör 6	Ulaşım	384.139.000	193.141.000	- 135.564.000	248.575.000	57.577.000
Sektör 7	Kimya	54.863.000	27.618.000	- 19.283.000	35.580.000	8.335.000
Sektör 8	Enerji	67.105.000	34.053.000	- 23.662.000	43.443.000	10.391.000
Sektör 9	Hizmet	1.031.179.000	517.664.000	- 363.701.000	667.478.000	153.963.000
Sektör 10	Üretim	608.020.000	308.028.000	- 214.280.000	393.740.000	93.748.000

Temel Senaryoların ve Ek Senaryonun simülasyon sonuçlarına göre Reel GSYH'da **3,075 milyar Dolar** değerindeki en yüksek **kazanımı** sağlayan Temel Senaryo 1 KVKK veri transfer kısıtlamalarının kaldırılarak **GDPR'a bütünsel uyumunu** içermektedir.

Ek Senaryo çerçevesinde genel denge analizi sonucunda elde ettiğimiz sonuçlar "mevcut ekonomik yapı" üzerinde GDPR'a uyumun etkilerini ölçmekte, diğer bir deyişle GDPR'a uyum maliyetlerini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, önümüzdeki yıllarda mevcut ekonomik yapıda "beklenen değişiklikler" (veri ekonomisi, kişiselleştirilmiş ürün ve hizmetler, yenilikçi iş modelleri, yapay zeka, makine öğrenmesi vb.) ile tahmin edilen ekonomik faydaların GDPR'a bütünsel uyum ile sağlanabileceği öngörülmektedir. Elde edilecek bu ekonomik faydanın uyum maliyetlerini üstünde olacağı beklenmektedir.

GDPR'a uyumun yatırımlar üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Temel Senaryo 1 ve 2 özelinde veri transfer kısıtlamalarının **GDPR ile uyumlu** olarak kaldırılmasının **ekonomik etkilerinin pozitif** olması beklenirken, **Ek Senaryo** özelinde KVKK'nın diğer maddelerinin genel olarak GDPR'a uyumunun bir **maliyet getirmesi** beklenmektedir. Bu noktada, **her iki kulvarda** uygulamaya sokulacak bir uyum sürecinin ekonomik etkileri "**Temel Senaryo 1 + Ek Senaryo**" ve "**Temel Senaryo 2 + Ek Senaryo**" başlıkları altında incelenmiştir.

Ele alınan senaryoların, yatırımlar üzerindeki etkileri:

- **Temel Senaryo 1** özelinde Türkiye ekonomisinde kapital stok seviyesinde yaklaşık olarak **6,5 milyar Dolar** seviyesinde bir **artış** olması beklenmektedir.
- **Temel Senaryo 2** özelinde Türkiye ekonomisinde kapital stok seviyesinde yaklaşık olarak **3,3 milyar Dolar** seviyesinde bir **artış** olması beklenmektedir.
- **Ek Senaryo** özelinde Türkiye ekonomisinde kapital stok seviyesinde yaklaşık olarak **2,3 milyar Dolar** seviyesinde bir **azalış** olması beklenmektedir.

Mevcut ekonomik yapıda beklenen değişikliklerin ekonomik etkisi

“**Büyük Veri**”
yaklaşımının en önemli
katkılarından birinin
“**kişiselleştirilmiş
ürün ve hizmetler**”
olması beklenmektedir.

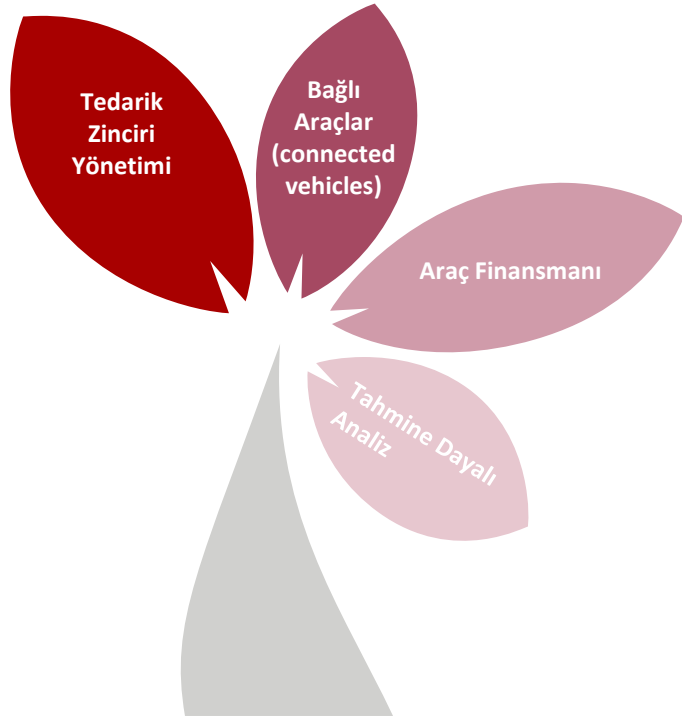
**Kişiselleştirilmiş ürün
ve hizmetlerde**
gözlemlenecek değişimin
2030 yılına kadar küresel
GSYH’ya katkısının
yaklaşık olarak **4 trilyon
Dolar** seviyesinde olması
beklenmektedir.

Türk ekonomisinin bu ekonomik
dönüşüme ayak uydurarak benzer bir ek etkiden
faydalanması durumunda, yeni geliştirilecek
kişiselleştirilmiş ürün ve servislerin Türk
ekonomisine **2030** yılına kadar toplam **36
milyar Doları ek katkı** sağlaması
beklenmektedir. Bu katkı **yıllık** bazda
ortalamaya vurulduğunda, yaklaşık olarak
3.6 milyar Doları gibi kayda değer bir
seviyeye tekabül etmektedir ve ülke
ekonomisinin veri transferi kısıtlamalarından
etkilenmesi beklenmektedir.

3 Hesaplanabilir Genel Denge Modeli

Otomotiv endüstrisi ekonomik rekabetin günümüz dünyasında küresel çapta en şiddetli yaşandığı sektörlerden birisi olarak ön plana çıkmaktadır.

Tedarik Zinciri Yönetimi

Yüksek pazar rekabeti ile başa çıkmak için sektör şirketlerinin tedarik zincirlerinde büyük veri analitiği tabanlı inovatif teknikler ön plana çıkmaya başlamaktadır.

Bağlı Araçlar (connected vehicles)

Önümüzdeki birkaç yıl içinde yeni arabaların yaklaşık %90'ının bağlantı kurulumuna sahip olacağını tahmin edilmektedir. Büyük veri analizi, bu yeni teknolojinin bel kemiği olmakta ve rekabette hangi ülkelerin öne geçeceğini belirleyici ana faktör olarak ön plana çıkmaktadır.

Araç Finansmanı

Büyük Veri ver veri analitiği, oto-finance şirketlerine pazardaki diğer rekabetçi şirketlere göre üstünlük sağlamaları noktasında kritik bir araç olarak ön plana çıkmaya başlamıştır.

Tahmine Dayalı Analiz

Otomobil sektöründe büyük veri ver veri analitiği kullanımı ile şirketler, gelecek sorunları tespit ederek önleyici tedbirler sağlayabilmektedir. Bu müşteri memnuniyeti müşteri sadakati ve maliyet kontrolü noktasında giderek önem kazanmaktadır.

- 2030 yılında **otomotiv sektörü gelirlerinin %6,4 - %10,2** oranında **veri-bazlı servislerden** gelmesi beklenmektedir.
- Türk otomobil endüstrisinin** şu anda sahip olduğu **veri kullanım yoğunluğu** oranının **2030** yılında **%9,7-%13,5** seviyelerine çıkması beklenmektedir.
- Artan veri kullanım yoğunluğuna bağlı olarak **Türk otomobil sektörünün** tabii olduğu **yurt dışına veri aktarımı mevzuatının** sektörel **GSYH** üzerinde oluşturacağı **kaybın %1,12-%1,55** oranlarına yükselmesi beklenmektedir.

Değerlendirme ve Öneriler

Değerlendirme ve Öneriler 6 başlık altında ele alınmaktadır.

Üst politika belgelerinde belirtilen hedef ile uyumlu Değerlendirme ve Öneriler altı başlık altında toplanmıştır.

- 11. Kalkınma Planı'nda **"KVKK'nın GDPR'a uyumlu olarak güncellenmesi"**
- Ekonomik Reform Paketi'nde **"Yurt dışına veri aktarımına yönelik AB düzenlemeleriyle uyumlu olarak Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda değişikliklerin yapılması"**
- İnsan Hakları Eylem Planı'nda **"Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Avrupa Birliği standartları ile uyumlu hale getirilmesi"** açık olarak ifade edilmiştir.

4 Değerlendirme ve Öneriler – Öneri Mevzuat (KVKK Madde 9)

GDPR ile uyumlu yurt dışına veri aktarımı için kademeli geçişi sağlayacak düzenlemelerin tasarlanması önerilmektedir.

1

Kurul tarafından alınan yeterli koruma kararına istinaden yapılan aktarım

- Kişisel verilerin yabancı bir ülkeye veya uluslararası bir kuruluşa aktarımı, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı halinde, Kurul'un, yabancı ülkenin, yabancı ülke dahilindeki bir bölge veya bir ya da daha fazla sayıda sektörün veya söz konusu uluslararası kuruluşun yeterli düzeyde bir koruma sağladığına karar vermesi durumunda gerçekleştirilebilir. Böylesi bir aktarım için özel bir izin gerekmez.
- Yeterli koruma kararı, Kurul tarafından Cumhurbaşkanlığı görüşü alınarak belirlenir ve Kurul tarafından ilan edilir.
- Kurul tarafından, koruma düzeyinin yeterliliği değerlendirilirken belirlenen kriterler esas alınır.

2

Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşma hükümlerine dayalı olarak yapılan aktarımlar

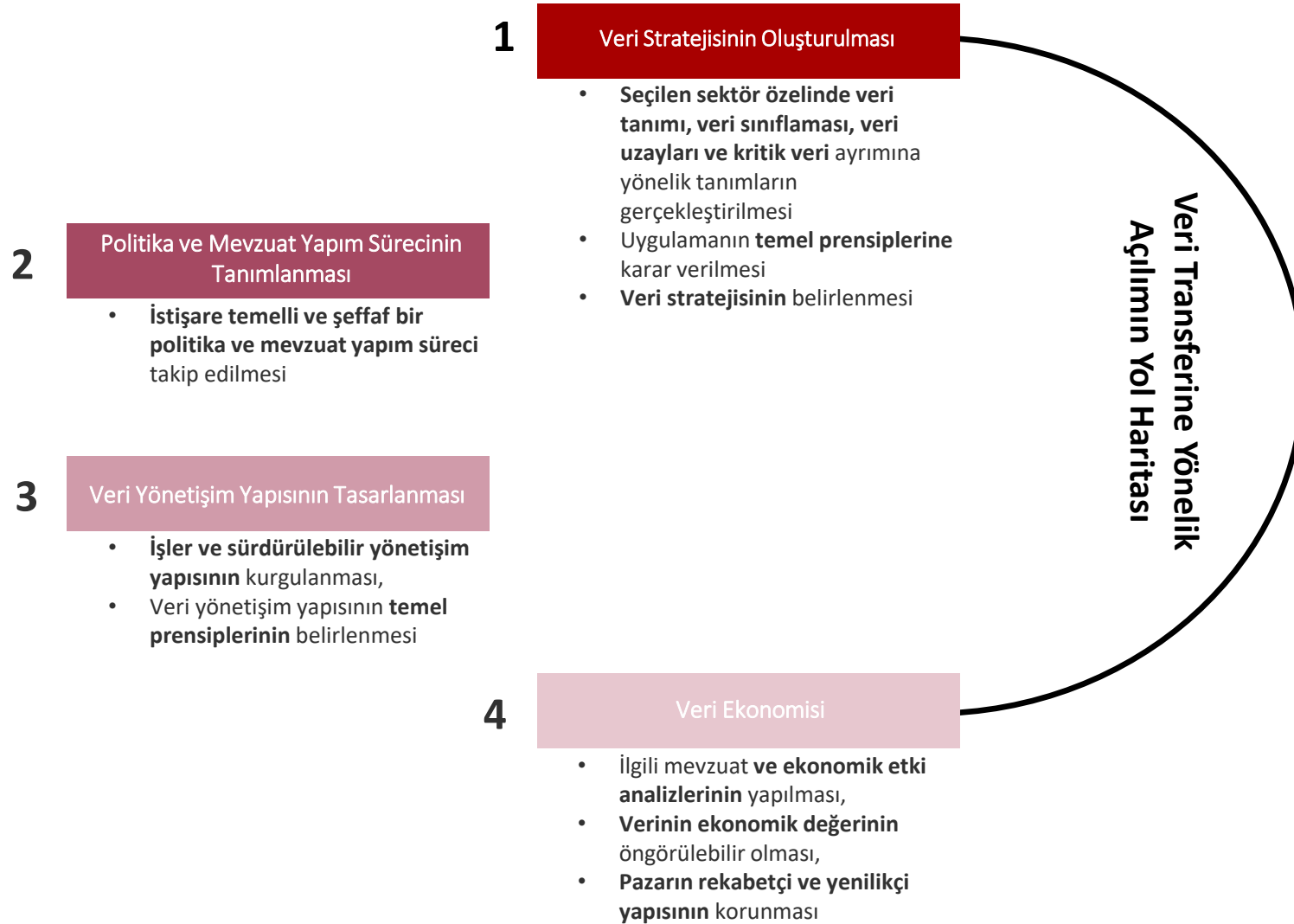
- Kişisel veriler, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşma hükümlerine dayalı olarak yurt dışına aktarılabilir. Bu neviden olan milletlerarası anlaşmaların kişisel verilerin yurt dışına aktarımı bakımından uygulanmasına yönelik usul ve esaslar Kurul ve Dışişleri Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak kararlarla belirlenir.

3

Uygun korumanın varlığı halinde yapılan aktarımlar

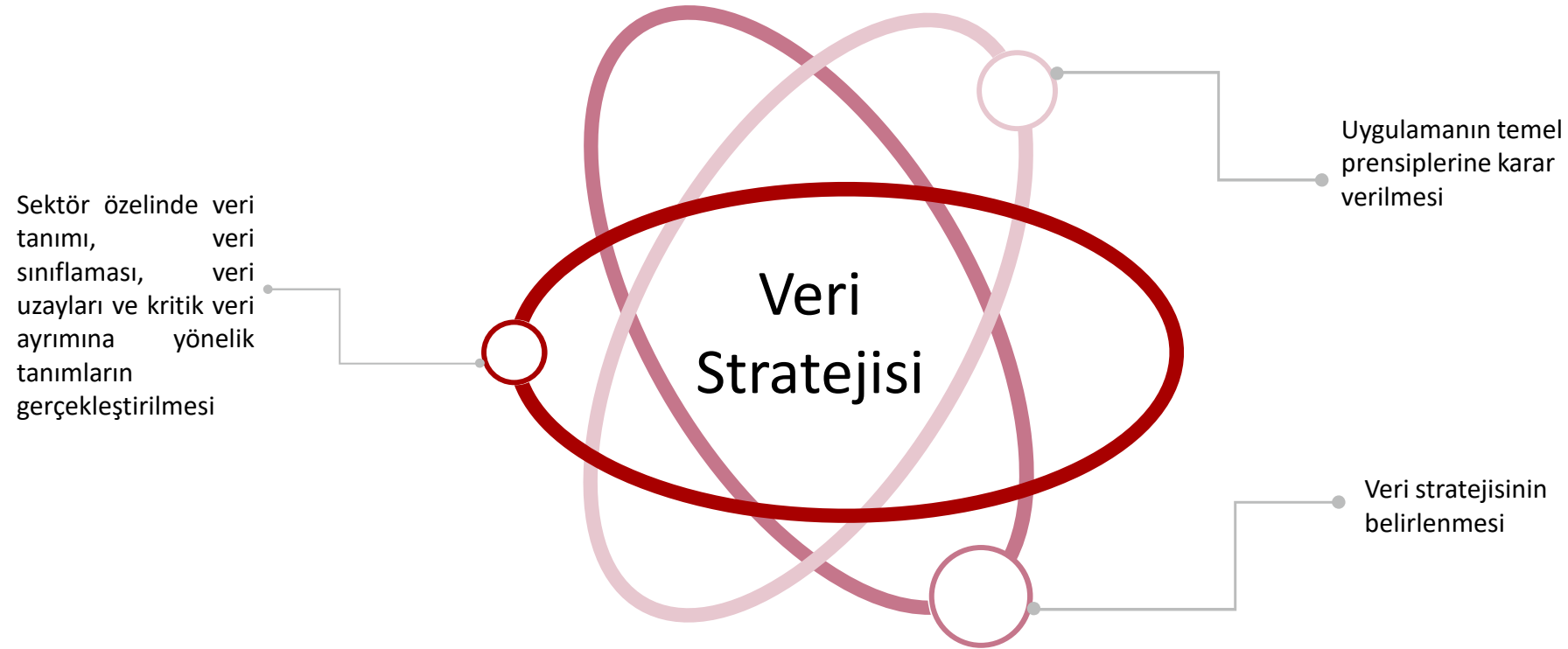
- Kurul tarafından bu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca verilmiş bir yeterli koruma kararının bulunmaması halinde veya 4 üncü fıkra uyarınca milletlerarası bir anlaşmaya dayalı aktarımın söz konusu olmaması halinde kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı halinde ve belirlenen hallerden birinin varlığı halinde yurt dışına aktarılabilir.
- Kişisel verilerin süreklilik arz etmeksizin yurt dışına aktarıldığı hallerde, Kurul tarafından bu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca verilen bir yeterli koruma kararının bulunmaması halinde veya 4 üncü fıkra uyarınca milletlerarası bir anlaşmaya dayalı aktarımın söz konusu olmaması halinde veya bu maddenin 5 inci fıkrası uyarınca belirtilen korumaların mevcut olmaması halinde, ilgili aktarıma ilişkin olarak Kurul'a bildirimde bulunulması koşuluyla, belirlenen hallerden birinin varlığı halinde yurt dışına aktarılabilir.
- Kişisel veriler, yukarıdaki uygunluk hallerinden hiçbirisinin bulunmaması halinde ilgili kişinin açık rızası ile yurt dışına aktarılabilir.
- Uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, kişisel verilerin yurt dışına aktarımının Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatine ciddi bir şekilde zarar vereceği durumlarda, kişisel veriler ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.
- Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Yol Haritası

KVKK'nın GDPR ile uyumlaştırma sürecinde, yurtdışına veri aktarımı maddesinin sağlıklı bir şekilde uyumlaştırılması için, üst politika belgelerinde belirtilen hedeflerle uyumlu olarak takip edilmesi önerilen **Yol Haritası 4 adımı** sunulmaktadır.

Yol Haritası: Veri Stratejisinin Oluşturulması

Kanun ve politika yapıcıların ilgili tüm **paydaşların görüşlerini** alması, tanımlamalarda **geri bildirimlere** dayanarak güncellemelere gitmesi ve veri stratejilerini **ikili yapı içerisinde** kurgulaması önerilmektedir;

1. Temel prensipler bütünü tanımlanması
2. Sektörel önceliklere uygun stratejinin geliştirilmesi

Yol Haritası: Veri Stratejisinin Oluşturulması (Sektörel Öncelikler ile Uyumlu Veri Stratejisi)

1. Kritik Tanımlar

- Sektör özelinde veri tanımları
- Veri sınıflaması
- Veri uzayları
- Kritik veri

2. Strateji

Temel Prensipler

- Bulut bilişim kullanımı
- Yurtdışına veri aktarımı
- Yeni ve yıkıcı teknolojiler
- Sektörel istisnalar

Uygulama Adımları

3. Yönetişim Modeli

- Kurumların görev rol ve sorumlulukları
- Yönetişim yapısı ve çalışma prensipleri
- Veri ekosisteminin tanımlanması

4. İzleme ve Değerlendirme Mekanizması

- Stratejinin performans göstergelerinin tasarlanması
- Strateji izleme ve değerlendirme mekanizmasının tasarlanması
- Raporlama ve güncelleme adımlarının tanımlanması

Uygulamaya geçme sürecinde takip edilebilecek **temel adımlar** ve **stratejinin hayata geçmesinde** birincil öneme sahip olan işlevsel başlıklar oluşturulmuştur.

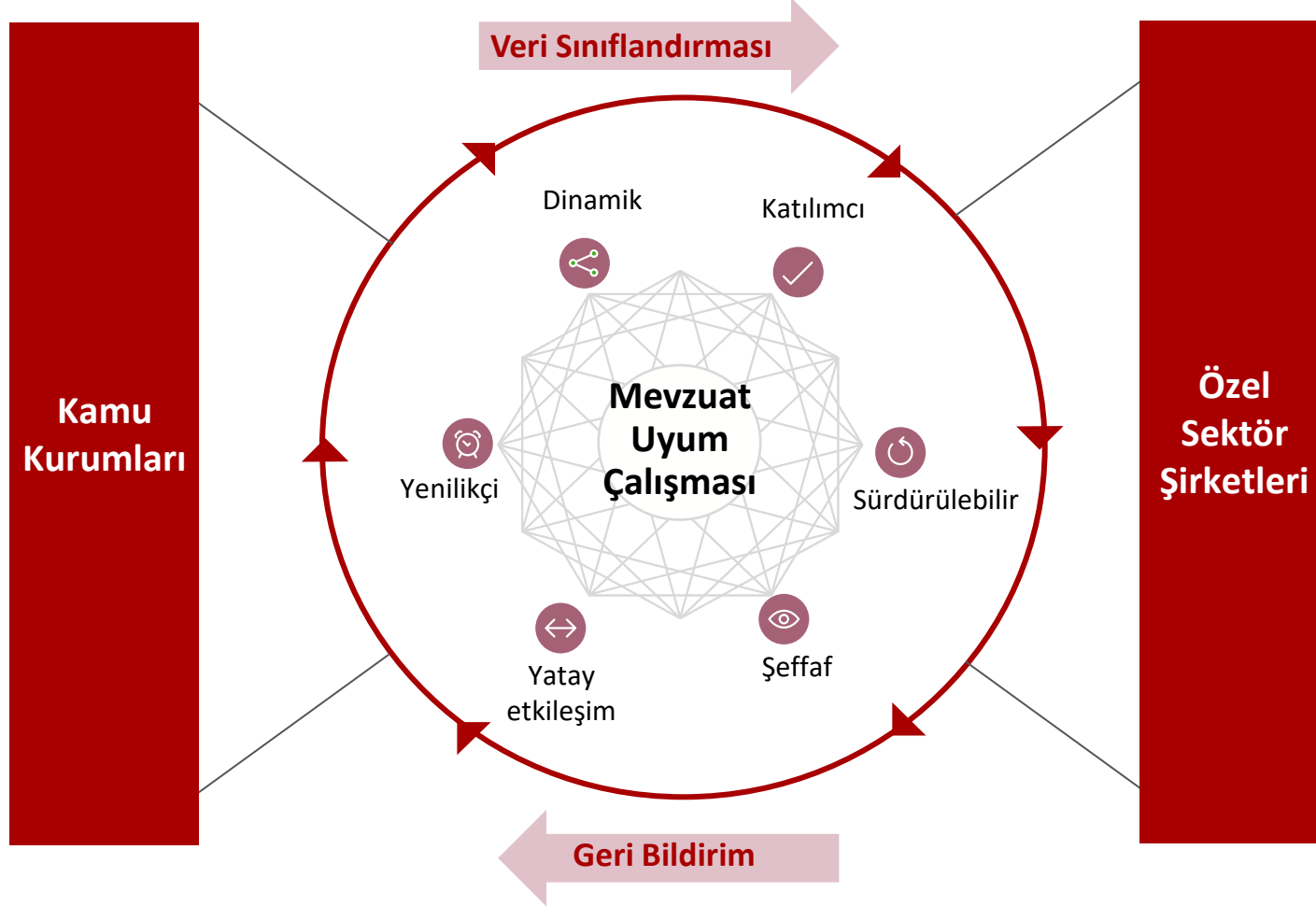
Yol Haritası: Politika ve Mevzuat Yapım Sürecinin Tanımlanması

- Tüm üst politika belgeleri ve stratejilerin birbirileri ile uyumlu hedefler içerisinde tasarlanması, farklı kurumların sektörel regülasyon süreçlerinde dikey etkiler kadar yatay açılımları da dikkate alarak, çok paydaşlı, tasarım aşamasında istişareye dayanması gerekmektedir.
- Sektör temsilcilerinden gelen öneri ve regülasyonlara yönelik yapıcı çözümler dikkate alınmalıdır.

Katılımcı yöntem ile şekillenen, sektör görüşlerinin alındığı, geri bildirim mekanizmalarının işlediği, **istişare temelli ve şeffaf bir politika ve mevzuat yapım süreci** takip edilmesi önerilmektedir.

Yol Haritası: Veri Yönetişim Yapısının Tasarlanması

Temel prensipleri tüm paydaşlar için belirleyici olacak veri yönetim yapısı farklı **politika** ve **mevzuatın** kesişim alanlarını dikkate alarak birbirleri üzerinde **pozitif etki** yaratacak şekilde kurgulanmalıdır.

Yol Haritası: Veri Ekonomisi

- Yenilikçi veri kültürüne dayanan bir politika ve mevzuat tasarımı oluşturulmalıdır.
- Veri kültürü, verinin ekonomik girdi ve çıktı olarak konumlandığı, veri kullanımına dayalı, yenilikçi iş modellerinin pazar üzerinde belirleyici olduğu ve ilgili tüm paydaşların veriye dayalı hak ve özgürlüklerini özümlediği bir ekosistemi öngörmektedir. Bu noktada belirleyici olan üç husus bulunmaktadır:

- Veri odaklı ekonomik büyüme, **rekabet gücü**, **Ar-Ge ve yenilikçilik** ülkelerin birincil hedefi olarak konumlanmaktadır.
- Bu yeni sistem, **verimlilik ve üretkenliğin artmasını** sağlarken, **tüketim eğilimlerinin de değişmesi** sonucunu doğuracaktır.